

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

angol

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

Öröklés

Németország

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsa (CNUE).

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

A végrendelet kétféle formában készíthető: kézzel írott végrendeletként, vagy közvégrendeletként (más néven: közjegyzői végrendelet).

Kézzel írott végrendeletet csak 18. életévét betöltött személy készíthet. A kézzel írott végrendeletet a végrendelező elejétől végéig maga írja és aláírja. Ha a végrendeletet írógéppel vagy számítógéppel írták, ha az aláírás hiányzik, vagy ha a végrendeletet diktálták (pl. magnószalagra), a végrendelet érvénytelen, ennek következtében – eltérő örökösnevezést tartalmazó, érvényes másik végrendelet hiányában – csak a törvényes örökösök örökölnek. A bizonyíthatóság érdekében az örökhagyónak a teljes nevét (azaz a vezeték- és a keresztnévét) alá kell írnia, azért, hogy a végrendelező személye kétséget kizáróan azonosítható legyen. Végül, erősen ajánlatos feltüntetni a végrendelet készítésének helyét és dátumát. Ez azért fontos, mert egy új végrendelettel részben vagy teljes egészében érvényteleníteni lehet a régi végrendeletet. Ha a keltezés hiányzik az egyik, vagy akár mindkét végrendeletről, akkor gyakran lehetetlen megállapítani, hogy melyik az újabb, tehát az érvényes végrendelet.

Házaspárok és bejegyzett élettársak jogosultak közös kézzel írott végrendeletet készíteni. Ebben az esetben a házastársak vagy élettársak közösen vagy csak az egyikük által, saját kezűleg írt végrendeletét mindkettejüknek alá kell írniuk (további részletekért lásd a „Was ist ein gemeinschaftliches Testament?“ [A közös végrendelet] című fejezetet a Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz [Igazságügyi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium] „Erben und Vererben“ [Öröklés és örökhagyás] című kiadványának 24. oldalán).

Ha biztosak akarunk lenni abban, hogy a végrendelet készítésekor nem vétünk hibát, érdemes közvégrendeletet (más néven közjegyzői végrendeletet) készíttetni. Ez úgy történik, hogy a végrendelező szóban kinyilvánítja a végakarátát a közjegyzőnek, aki azt írásba foglalja, vagy pedig a végrendelező saját maga foglalja írásba a végrendeletet, majd azt átadja a közjegyzőnek (további részletekért lásd a „Das öffentliche Testament“ [A közvégrendelet] című fejezetet a Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz [Igazságügyi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium] „Erben und Vererben“ [Öröklés és örökhagyás] című kiadványának 23. oldalán). Ilyen végrendeletet már a 16. életévüket betöltött kiskorú személyek is készíthetnek.

Öröklési szerződés megkötése esetén mindkét félnek egyidejűleg kell megjelennie a közjegyző előtt (további részletekért lásd a „Der Erbvertrag“ [Öröklési szerződés] című fejezetet a Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz [Igazságügyi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium] „Erben und Vererben“ [Öröklés és örökhagyás] című kiadványának 29. oldalán).

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

Annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a kézzel írott végrendelet örökhagyó halála utáni elrejtése, elvesztése vagy hollétének elfelejtése, gyakran ajánlatos (de nem kötelező) a végrendeletet a helyi bíróságon (Amtsgericht) – Baden-Württemberg tartományban 2017. végéig még közjegyzői irodánál (Notariat) – letétbe helyezni. A közjegyzői végrendeletet minden esetben letétbe helyezik. Ugyanez vonatkozik az öröklési szerződésre is, amennyiben a szerződő felek nem zárják ki a letétbe helyezést; az utóbbi esetben az iratot a közjegyzőnél letétbe helyezik. A letétbe helyezett végrendeletet és öröklési szerződést annak a személynek a halála után, aki abban halál esetére szóló rendelkezést tett (törvényi szóhasználat: az „örökhagyó”), fel kell nyitni. 2012. január 1-től a saját kezűleg írt végrendelet, valamint a közjegyzői okiratba foglalt, halál esetére szóló rendelkezés (a végrendelet és az öröklési szerződés), bírósági letétbe helyezését – Baden-Württemberg tartomány esetében 2017 végéig közjegyzői letétbe helyezését – minden esetben be kell jegyezni a Bundesnotarkammernél (Szövetségi Közjegyzői Kamara) vezetett elektronikus központi végrendeleti nyilvántartásba. A 2012. január 1-nél korábban kelt, eddig az időpontig az anyakönyvi hivataloknál letétbe helyezett, halál esetére szóló rendelkezéseket át kell vezetni e nyilvántartásba. A Bundesnotarkammer (Szövetségi Közjegyzői Kamara), mint a nyilvántartást vezető hatóság, minden belföldön bekövetkezett halálesetről értesítést kap. Ezt követően, a halál esetére szóló rendelkezést tartalmazó, letétbe helyezett okirat felbontása érdekében tájékoztatja a hagyatéki bíróságot arról, hogy vannak-e nyilvántartásba vett rendelkezések, és ha igen, azok hol kerültek letétbe helyezésre.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például köteleSRész)?

A közeli hozzátartozók végrendelettel kizárhatók az öröklésből. Azonban mindig is igazságtalannak tekintették azt az öröklési helyzetet, amelyben a túlélő házastárs, a gyermekek, a gyermekek gyermekei, vagy a szülők, amennyiben végrendelet hiányában törvényes örökösök lettek volna, egyáltalán nem részesülnek az örökségből. Az állam által elismert és törvényileg megalapozott kölcsönös felelősségvállalásukra tekintettel ugyanez érvényes a túlélő élettársra azonos neműek közötti bejegyzett élettársi közösség esetén. Ezért a jogalkotó e szűken meghatározott személyi kör javára úgynevezett „köteleSRész” biztosít. A köteleSRésre jogosultak az örökösökkel szemben pénzbeli kifizetésre jogosultak olyan összegben, amely a törvényes örökrész értékének a fele.

Példa: Az örökhagyót túlélte a férje (akivel olyan vagyonrendben élt, ahol mindkét házastárs megtartja a saját vagyona tulajdonjogát, a növekményt viszont a házasság végetérte után fel kell osztani) és egy lánya. Végrendeletében az örökhagyó a férjét jelölte meg egyedüli örökösnek. A hagyatéék értéke 100 000 EUR. A lányt megillető köteleSRész meghatározásának alapjául szolgáló örökrész $\frac{1}{4}$ (mivel az ő törvényes örökrésze $\frac{1}{2}$; ugyanakkora, mint a férjnek, aki együtt élt az örökhagyóval olyan vagyonrendben, ahol a megszerzett növekmény közössé válik). A lányt megillető köteleSRész pénzbeli összegének meghatározásához a köteleSRész mértékét meg kell szorozni a hagyatéknak az öröklés beálltakor fennálló értékével. Ez azt jelenti, hogy a lány 25 000 EUR ($\frac{1}{4} \times 100\,000$ EUR) összegű köteleSRészre tarthat igényt a férjjel szemben.

A végrendelező oly módon sem akadályozhatja meg a köteleSRész iránti igény érvényesülését, hogy bár végrendeletében megemlíkezik köteleSRészre jogosult hozzátartozóiról, azonban törvényes örökrészüket felénél kevesebbet juttat nekik. Ebben az esetben a köteleSRész jogosultja igényt tarthat a köteleSRész olyan mértékű kiegészítésére, hogy az elérje törvényes örökrésze értékének felét.

Példa: Az örökgyógyó végrendeletében feleségét (akivel olyan vagyonrendben élt, ahol mindkét házastárs megtartja a saját vagyona tulajdonjogát, a növekményt viszont a házasság végetérte után fel kell osztani) $\frac{1}{4}$ arányban, lányát pedig $\frac{1}{4}$ arányban nevezte örökösöknek. A hagyaték értéke 800 000 EUR. A lányt megillető kötelesrész mértéke $\frac{1}{4}$ (= 200 000 EUR). Mivel azonban a lány a végrendelet alapján már örökölt 100 000 EUR-t (a 800 000 EUR $\frac{1}{4}$ részét), a hiányzó érték tekintetében (100 000 EUR) a kötelesrész kiegészítésére tarthat igényt.

A kötelesrész iránti igényt attól az időponttól számított három éven belül kell érvényesíteni, amikor a kötelesrész jogosultja az öröklés beálltáról és az őt hátrányosan érintő végrendeleti rendelkezésről tudomást szerez, legkésőbb azonban az öröklés beálltától számított harminc éven belül.

Az örökösök kérhetik a kötelesrész megfizetésének elhalasztását, ha az azonnali teljesítés aránytalanul súlyosan érintené őket. Példaként a törvény azt az esetet említi, amikor ellenkező esetben el kellene adni a családi otthon. Ilyen esetben azonban megfelelően figyelembe kell venni a kötelesrészre jogosult érdekeit. Az elhalasztás azt jelenti, hogy a kötelesrész nem kell azonnal kifizetni. A bíróságnak kell eldöntenie eseti alapon, milyen hosszú időre halasztható el a kötelesrész megfizetése, valamint hogy szükséges-e, és ha igen, milyen módon, a kötelesrész biztosítása.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Végrendelet vagy öröklési szerződés hiányában a törvényes öröklési rend érvényesül.

A német öröklési jogban főszabály szerint csak rokonok örökölnek, tehát azok a személyek, akiknek közös szülei, nagyszülei, dédszülei, vagy még távolabbi közös felmenői vannak. Ebben az értelemben nem rokonok, és ezért a törvényes öröklési rendből ki vannak zárva a házasság alapján rokoni kapcsolatban állók: például anyós, vő, mostohaapa, mostohalány, házasságkötés alapján nagynéni, nagybácsi; mivel nekik nincs az örökgyógyóval közös felmenőjük.

Rokoni viszony örökbefogadás (gyermekké fogadás) útján is keletkezhet. Ez ugyanis alapvetően teljes mértékű, törvényes családi kapcsolatot keletkeztet az örökbefogadottal és annak rokonságával, az ebből eredő jogokkal és kötelezettségekkel együtt. Következésképpen az örökbe fogadott gyermekek főszabály szerint azonos helyzetbe kerülnek a vér szerinti gyermekekkel (bizonyos eltérések lehetnek nagykorú „gyermek” örökbefogadása esetén).

Kivételt képeznek a rokoni öröklés rendje alól a házastársak, akik, bár általában nem rokonai egymásnak és közös felmenőik sincsenek, mégis a saját jogon örökölnek a házastársuk után. Ha a házastársak elváltak, nem jogosultak öröklésre. Bizonyos feltételekkel ez a különélő házastársakra is vonatkozik.

A bejegyzett élettársak öröklési jogi szempontból ugyanolyan helyzetben vannak, mint a házastársak. Ezzel szemben az együttélés egyéb formái esetén nincs törvényes öröklési jog.

A rokonok öröklési joga:

A különböző rokonok nem egyformán jogosultak öröklésre. A törvény őket különböző fokú örökösökre osztja fel:

1. fok

Az úgynevezett 1. fokú örökösök közé csak az elhunyt leszármazottai, vagyis a gyerekek, unokák, dédunokák stb. tartoznak.

A házasságon kívül született gyermek az anya és az apa, illetve azok rokonainak törvényes örökös közé tartozik. (Kivételt jelentenek azok az öröklési esetek, amikor az örökgyógyó 2009. május 29. előtt hunyt el, ha a házasságon kívüli gyermek 1949. július 1-je előtt született – lásd a Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz [Igazságügyi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium] „Erben und Vererben” [Öröklés és örökgyógyás] című kiadványának 11. és 15. oldalán található lábjegyzeteket).

Amíg van a nagyon közeli rokonok csoportjába tartozó személy, az ennél távolabbi rokonok nem örökösök, és nem részesednek az örökségből.

Példa: Az örökgyógyónak van egy lánya, valamint számos unokaöccse és unokahúga. Az unokaöccsök és unokahúgok semmit sem örökölnek.

A gyermek gyermekei (azaz az unokák, dédunokák, és így tovább) rendszerint csak akkor örökölnek, ha a szülei már meghaltak vagy az örökséget visszautasították.

Példa: Az örökgyógyónak volt egy lánya, valamint három olyan unokája, akik az örökgyógyó korábban elhunyt fiától származnak. A lány kapja az örökség felét, az unokáknak pedig osztozniuk kell a másik felén – azon a felén, amely az apjukat illette volna. Ez azt jelenti, hogy minden unoka az örökség részét kapja.

2. fok

2. fokú örökösök az elhunyt szülei és azoknak a gyerekei és unokái, azaz az örökgyógyó testvérei, unokaöccsei és unokahúgai. Itt is érvényes az, hogy az örökgyógyó szüleinek gyermekei csak akkor örökölnek, ha az örökgyógyó szülei már nem élnek. ebben az esetben ők örökölik az elhunyt apjuknak vagy anyjuknak járó örökséget.

2. fokú rokonok csak akkor örökölhettek, ha nincsenek 1. fokú rokonok.

Példa: Az örökgyógyónak egy unokahúga és egy unokaöccse van. Az örökgyógyó testvérei és szülei már nem élnek. Ezért az unokahúg és az unokaöccs egyenként a hagyaték felét örökölik.

3. fok és további fokok

A 3. fokú csoport a nagyszülőket és azok gyermekeit és unokáit foglalja magában (nagynéni, nagybácsi, unokatestvér stb.), míg a 4. fok a dédszülőket, azok gyermekeit és unokáit, és így tovább. Az öröklés sorrendje lényegében ugyanazon szabályok szerint alakul, mint a korábbi csoportok esetében. A 4. fokról kezdődően azonban a nagyszülők elhunyt leszármazottainak már nem lépnek a helyébe azok leszármazottai; ehelyett főszabály szerint a legközelebbi rokon vagy rokonok lesznek az egyedüli örökösök (áttérés az ágak szerinti öröklési rendből [amely az egyes ágakon való végighaladást jelenti a felmenőtől kezdve addig, amíg található örökös] a rokonsági fok rendje felé [amely a legközelebbi rokon azonosítását jelenti a rokonsági fokról függően]).

Mindig érvényes: mindaddig, amíg van közelebbi rokonsági fokhoz tartozó élő rokon, ez kizárja az összes távolabbi fokú lehetséges örökös öröklését.

Házastársak és bejegyzett élettársak:

A mindenkori vagyoni jogi rendtől függetlenül a túlélő házastárs vagy élettárs törvényes örökös, mégpedig, ha van leszármazó, $\frac{1}{4}$ részben, ha pedig 2. öröklési fokú rokonok (az örökgyógyó szülei, testvérei, unokaöccsei, unokahúgai) vagy nagyszülők vannak, $\frac{1}{2}$ részben.

Abban az esetben, ha a házastársak olyan vagyoni jogi rendben éltek, ahol a megszerzett vagyonnövekmény különvagyon esetében is közös volt (mindig ez a helyzet, kivéve, ha a házastársak házassági szerződésben eltérő vagyoni jogi rendben állapodnak), a fent említett örökség $\frac{1}{4}$ -del nő. Ugyanez vonatkozik a bejegyzett élettársakra.

Ha sem az 1., sem a 2. rokonsági fokhoz tartozó rokonok, sem pedig nagyszülők nincsenek, a teljes örökség a túlélő házastársat illetve élettársat illeti.

Példa: Az örökgyógyót túléli felesége (akivel olyan vagyonrendben élt együtt, ahol a megszerzett növekmény közös volt) és szülei. A feleséget a hagyaték $\frac{1}{4}$ része ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$) illeti, az örökgyógyó szüleit mint 2. rokonsági fokú örökösöket pedig fejenként $\frac{1}{8}$ része. Ezen túlmenően a feleséget illeti (a 2. rokonsági fokú örökösökön vagy a nagyszülőkön kívül) az úgynevezett „Großer voraus”, ami egy törvényileg garantált örökséget jelent, és a szokásosan a háztartáshoz tartozó tárgyakat, valamint a nászajándékokat foglalja magában (az 1. rokonsági fokú hozzátartozókon kívül a túlélő házastársat, mint törvényes örökös, csak akkor illetik meg az említett tárgyak, ha azokra saját háztartása megfelelő fenntartása érdekében van szüksége).

Az állam törvényes öröklési joga

Ha sem házastárs vagy élettárs, sem rokonok nincsenek, a törvényes örökös az állam. Az állam felelőssége főszabály szerint a hagyatékra korlátozódik.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 Öröklési ügyek

Hagyatéki ügyekben főszabály szerint az örökgyógyó utolsó szokásos tartózkodási szerinti helyi bíróságon működő hagyatéki bíróság illetékes (Baden-Württemberg tartományban 2017-ig az annak megfelelő közjegyzői iroda).

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az örökséget visszautasítani a hagyatéki bírósághoz benyújtott nyilatkozattal lehet; ezt a nyilatkozatot a hagyatéki bíróságon jegyzőkönyvbe kell mondani, vagy közjegyző által hitelesített formában kell benyújtani (a további részleteket lásd alább).

Az elfogadó nyilatkozatra alaki megkötés nem vonatkozik, és annak tudomásul vétele sem szükséges. Az örökség visszautasítására vonatkozó határidő ilyen nyilatkozat hiányában történő letelte elfogadásnak minősül.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A hagyomány elfogadása vagy visszautasítása a hagyomány kötelezettje részére tett nyilatkozattal történik. A hagyomány kötelezettje az örökös vagy a hagyományos (ún. „alhagyomány” esetén) lehet. A hagyomány elfogadása vagy visszautasítása a hagyomány kötelezettje részére tett nyilatkozattal történik. A hagyomány kötelezettje az örökös vagy a hagyományos (ún. „alhagyomány” esetén) lehet.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A német öröklési jog nem rendelkezik a kötelesrész elfogadására vagy visszautasítására vonatkozó nyilatkozatról.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

A végrendelet felnyitása:

A hagyatéki bírósághoz benyújtott, illetve a hivatalos letétből kivett végrendeletet a hagyatéki bíróság az örökhagyó halálát követően hivatalból felnyitja, és az örökösöket értesíti a végrendeletről.

Öröklési bizonyítvány kiadására irányuló eljárás:

Az öröklési bizonyítvány a hagyatéki bíróság (Baden-Württemberg tartományban 2017 végéig a közjegyzői iroda) által kibocsátott bizonyítvány, amely tartalmazza az örökös személyének megjelölését, öröklési jogának mértékét, valamint utóörökös nevezését vagy a végrendelet végrehajtásáról történő rendelkezést.

A hagyatéki bíróság az öröklési bizonyítványt kérelemre adja ki. A kérelemben igazolni kell, hogy a törvény által előírt adatok helyesek, vagy hivatalos nyilatkozattal kell megerősíteni, hogy nincs ok kételkedni az adatok helyességében. A hivatalos nyilatkozatot közjegyző vagy bíróság előtt lehet megtenni, amennyiben az adott szövetségi állam jogszabályai ezt nem utalják kizárólagos közjegyzői hatáskörbe.

Európai öröklési bizonyítvány kiállítása

Az európai öröklési bizonyítványra vonatkozó eljárást a nemzetközi örökösödési eljárásról szóló törvény (IntErbRVG) szabályozza. Az európai öröklési bizonyítvány az Európai Unió szinte egész területén (Nagy-Britannia, Írország és Dánia kivételével) érvényes, az öröklést bizonyító okirat. Korlátozott érvényességi idejű, hitelesített okirat, amelyet a hagyatéki bíróság állít ki kérelemre. A bizonyítvány az Unión belüli, határokon átnyúló vonatkozású örökösödési ügyek egyszerűsítésére hivatott.

A hagyatéki vagyon felosztása:

Ha a hagyatékra több örökös van, az az örökösök közös vagyonává válik. Ezért az örökösök a hagyaték egyes tárgyai felett csak közösen rendelkezhetnek, például csak közösen értékesíthetik az örökhagyó immár feleslegessé vált gépkocsiját. Szintén kötelesek a hagyaték közös kezelésére. Ez gyakran komoly nehézségeket okoz, különösen, ha az örökösök egymástól távol élnek, és nem tudnak megegyezni. Annak érdekében, hogy meg lehessen szabadulni ebből a kényszerű közösségből, főszabály szerint bármelyik örökös kérheti a tulajdonközösség megszüntetését, amit a hagyaték felosztásának nevezünk. A legfontosabb kivétel ebben a tekintetben az, amikor az örökhagyó a végrendeletében kikötötte, hogy a hagyaték meghatározott ideig nem osztható fel, például azért, hogy a családi vállalkozás tovább működhessen.

Ha az elhunyt végrendeleti végrehajtót nevezett ki, a hagyaték felosztása az ő feladata. Minden egyéb esetben a hagyatékot maguknak az örökösöknek kell felosztaniuk. Ehhez kérhetik közjegyző segítségét. Amennyiben az örökösök a közjegyző közvetítő tevékenysége ellenére sem tudnak megegyezni egymással, az egyetlen megoldás a polgári peres eljárás marad.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

A törvényes öröklés vonatkozásában lásd a fentieket.

Ha az örökhagyó végrendeletet hagyott, ez elsőbbséget élvez a törvényes öröklés szabályaival szemben. Tehát csak azok örökölnek, akik a végrendeletben szerepelnek, feltéve, hogy az örökhagyó a végrendeletben a teljes hagyatékra rendelkezett. A kötelesrészre jogosultakkal kapcsolatban lásd a fent kifejtetteket.

Az elhunyt halálával az örökség a törvény erejénél fogva az örökösre vagy örökösökre száll (az örökség automatikus megszerzésének elve). Azonban az örökösök jogosultak visszautasítani az örökséget (lásd alább).

Az örökhagyó a végrendeletben hagyományrendelést is tehet, azaz bizonyos hagyatéki vagyontárgyakat vagy meghatározott pénzüsszeget meghatározott személyre hagyhat. Ilyen esetekben a hagyományos nem örököl, hanem a hagyomány kötelezettjével szemben igényt támaszthat arra, ami a hagyatékban a végrendelet szerint őt illeti.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Az örökség visszautasítása:

Az örökösök nem felelősek a hagyatéki kötelezettségeikért, ha az előírt határidőn belül visszautasítják az örökséget. Az örökös főszabály szerint az örökség megnyílásáról és örökösi mivoltának okáról való tudomásszerzésről számított hat héten belül utasíthatja vissza az örökséget a hagyatéki bíróság előtt tett nyilatkozattal. Ezt a hagyatéki bíróság előtt tett vagy közjegyző által hitelesített nyilatkozatban lehet megtenni. Az utóbbi esetben elegendő egy levél, az örökös aláírását azonban közjegyzőnek kell hitelesítenie. Főszabály szerint az örökös kötvén van az örökség visszautasításához illetve elfogadásához.

Felelősség az örökség elfogadása esetén:

Amennyiben az örökösök elfogadják az örökséget, jogi szempontból az örökhagyó helyébe lépnek. Ez azt jelenti, hogy öröklik a tartozásokat is, amelyekért főszabály szerint saját vagyonukkal is felelnek.

Az örökösök azonban a felelősséget az úgynevezett tényleges hagyatéka korlátozhatják. Ez azt jelenti, hogy az esetleges hitelezők, akik felé az örökhagyónak adóssága volt, követeléseiket a hagyaték terhére érvényesíthetik, az örökösök saját vagyona azonban külső követelésekkel szemben védett marad. Az örökösök a felelősség korlátozását kétféleképpen biztosíthatják: a hagyatéki hitelezők kielégítését szolgáló gondnokság elrendelését kérhetik a hagyatéki bíróságtól, vagy hagyatéki csődeljárás indítását kérelmezik a felszámolási bíróságként eljáró helyi bíróságon.

Ha a hagyaték a hagyatéki hitelezők kielégítését szolgáló gondnokság vagy a hagyatéki csődeljárás költségeinek fedezésére sem elegendő, lehetőség van az örökösök felelősségének korlátozására. Hitelezői igényérvényesítés esetén az örökösök a hagyaték elégtelenségére hivatkozhatnak. Az örökösök ebben az esetben megtagadhatják a hagyatéki kötelezettség teljesítését olyan mértékben, amilyen mértékben a hagyaték nem elegendő annak teljesítésére. A meglévő hagyatékot azonban az örökösök kötelesek a hitelezőknek kiadni.

Ha az örökösök el akarják kerülni, hogy olyan tartozásokkal szembesüljenek, amelyekre nem számítottak, elegendő egy nyilvános hirdetményi eljárást („Aufgebotsverfahren”) kezdeményezniük: Az örökösök kérhetik a hagyatéki bíróságot, hogy az szólítsa fel az örökhagyó összes hitelezőjét arra, hogy meghatározott határidőn belül jelezzék be a bíróságnak az örökhagyó velük szemben fennálló tartozásait. Ha valamely hitelező elmulasztja követeléseinek

határidőn belüli bejelentését, meg kell elégednie annyival, amennyi az eljárás végén a hagyatékából megmaradt. A nyilvános hirdetményi eljárás jóvoltából a hitelezők arról is tájékozódhatnak, van-e lehetőség a hitelezői igények kielégítését szolgáló gondnokság vagy a hagyatéki csődeljárás kérelmezése által az örökség hivatalos kezelését kérni.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

Annak érdekében, hogy az ingatlan örökösének tulajdonjoga bejegyzésre kerülhessen az ingatlan-nyilvántartásba, az ingatlan-nyilvántartás kiigazítását kell kérelmezni és bizonyítani kell, hogy az ingatlan-nyilvántartás téves. Az ingatlan-nyilvántartásnak a bejegyzett tulajdonos halálát követő kiigazítása érdekében a kérelmezőnek először bizonyítania kell örököségi jogállását.

Az ingatlan-nyilvántartás kiigazításának előfeltételét jelentő örököségi jogállás bizonyítása az öröklési bizonyítvány vagy az európai öröklési bizonyítvány bemutatásával történhet.

Ha az öröklés közokiratba foglalt, halál esetére szóló rendelkezésen alapul (közjegyzői végrendelet vagy öröklési szerződés), elegendő bemutatni a földhivatalnak a halál esetére szóló rendelkezést, és az annak felnyitására vonatkozó átiratot.

Ha ingatlan vagyontárgyat adnak hagyományba annak érdekében, hogy a tulajdonjog átszálljon a hagyományosra, – az alkalmazandó jogtól függetlenül – minden esetben olyan közjegyzői okirat bemutatása szükséges, amelyből kitűnik, hogy a hagyományos az ingatlan dolog tulajdonjogát megszerezte. Az adott eset körülményeitől függően egyéb dokumentumok is szükségesek lehetnek. Például ahhoz, hogy kereskedelmi társaságot jegyezzenek be örökösként, szükséges a kérelmező képviselői jogának igazolása (például hivatalos cégkivonat benyújtásával).

9.1 Kötelező vagy megköresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

A német öröklési jog szerint a hagyatéki hitelezők kielégítését szolgáló gondnokság annak megakadályozására hivatott, hogy a végrehajtás az örökösök saját vagyonára is kiterjedjen. A hagyatéki bíróság csak az arra jogosult személy (örökös, végrendeleti végrehajtó, hagyatéki hitelező, a teljes örökség vevője vagy utóörökös) kérelmére rendelheti el.

A vagyonkezelő egy hivatalosan kijelölt szerv. Bár felelős valaki más teljes vagyonának a kezeléséért, jogvita esetén a fél jogállása illeti meg a saját jogán. A hivatalos köteleességét magánszemélyként teljesíti, amikor más személy vagyonát kezeli azzal a céllal, hogy kielégítse valamennyi érintett fél (örökösök és hitelezők) érdekeit. A hagyatéki vagyonkezelési eljárás, amelyet a vagyonkezelő jogosult, sőt, köteles lefolytatni, nem pusztán a hagyaték fenntartására és növelésére hivatott, hanem elsősorban a hagyatéki hitelezők kielégítésére. A vagyonkezelő fő feladata annak biztosítása, hogy a hagyaték kötelezettségeit teljesítsék.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

A tényleges örökösökön, a kirendelt hagyatéki (csőd-)gondnokon (lásd fent) és a hagyatéki végrehajtón (lásd alább) kívül a hagyaték gondnoka is rendelkezhet ilyen hatáskörökkel.

A hagyatéki bíróság akkor rendeli el hivatalból a hagyaték gondnokságát, ha arra ténylegesen szükség van, mert a felelős örökös személye bizonytalan, vagy nem lehet tudni, hogy elfogadta-e az örökséget. A hagyatéki gondnokság – az ismeretlen örökös érdekét szem előtt tartva – a hagyaték védelmét és fenntartását szolgálja.

A hagyatéki bíróság a gondnok feladatkörét az eset egyedi körülményeinek megfelelően határozza meg. A feladatkör lehet elég széles, vagy összpontosulhat egyszerűen a hagyaték egyes tárgyainak a kezelésére. A hagyaték gondnokának feladata általában, hogy felkutassa az ismeretlen örökösöket, továbbá megvédje és fenntartsa a hagyatékot.

Elvileg a hagyatéki gondnokságnak nem célja a hagyatéki hitelezők kielégítése, mert elsősorban az örökösök megvédése a szándéka. Ez alól kivétel az, hogy a gondnok feladatai közé tartozhat a hagyaték forrásainak felhasználása a hagyaték kötelezettségeinek rendezésére, ha ez szükséges annak megfelelő kezeléséhez és fenntartásához, vagy veszteség vagy kár megelőzéséhez, különösen a felesleges jogviták eredményeképpen felmerülő költségek elkerülése érdekében.

9.3 Mik a gondnok jogai?

Az örökhagyó halál esetére szóló rendelkezéssel egy vagy több hagyatéki végrehajtót jelölhet ki a végrendeletében. Meghatalmazhat egy személyt, a végrehajtót vagy a hagyatéki bíróságot arra, hogy kijelöljön egy (másik) végrehajtót. A végrehajtó kötelezettségei akkor kezdődnek meg, amikor a kijelölt személy elfogadja a kinevezését erre a feladatra.

A törvény értelmében a végrehajtó kötelessége, hogy végrehajtsa az elhunyt végrendeleti intézkedéseit. Ha egynél több örökös van, a végrehajtó felelős a hagyaték közöttük való felosztásáért.

A végrehajtó köteles a hagyaték kezelésére. Különösen jogosult birtokba venni a hagyatékot és rendelkezni a hagyaték tárgyaival. Ebben az esetben az örökösöknek nincs rendelkezési joga a hagyaték semmilyen tárgya felett, ami a végrehajtó vagyonkezelésében van. A hagyatéki végrehajtó a hagyaték vonatkozásában kötelezettségeket is vállalhat olyan mértékben, amilyen mértékben az a hagyaték szabályszerű kezelése érdekében szükséges. Ellenérték nélküli kötelezettségvállalásra csak abban az esetben jogosult, ha az valamely erkölcsi köteleesség teljesítését vagy illendő méltányosság gyakorlását jelenti. Azonban a végrendelező a jogszabályi rendelkezésekhez képest korlátozhatja a végrehajtó hatáskörét, ahogy azt jónak látja. Jogosult meghatározni a végrendelet végrehajtásának időtartamát is. Az például terjedhet pusztán odáig, hogy a végrehajtó csak kezelheti a hagyatékot, és azt rövid távon felosztja. Azonban dönthet úgy is, hogy a végrendeletében vagy az öröklési szerződésben utasításokat ad arra, hogy a hagyatékot hosszú távú végrehajtás alá vegyék. Elvileg a hosszú távú végrehajtás legfeljebb 30 évre írható elő, amely időtartam az öröklés bekövetkezésének napján kezdődik. Mindazonáltal a végrendelező utasításokat adhat a vagyonkezelés folytatására az örökös vagy a végrehajtó haláláig, vagy amíg bármelyiküket befolyásoló más személyes esemény történik. Ilyen esetben a hagyaték végrehajtása akár 30 évnél hosszabb ideig is tarthat.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Az öröklési jogosultságot főszabály szerint öröklési bizonyítvánnyal vagy európai öröklési bizonyítvánnyal kell bizonyítani, például abban az esetben, ha az örökös az örökhagyó ingatlanát vagy bankszámláját a saját nevére kívánja átíratni. Közvégrendelet (lásd fent) esetén ilyen esetekben nem szükséges az öröklési bizonyítvány vagy az európai öröklési bizonyítvány bemutatása.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

ü Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 11/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.